

ผลของกลุ่มจิตสัมพันธ์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น

นางสาวนาตยา วงศ์เหล็กภัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532 •

ISBN 974-577-044-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016332

117412729

EFFECTS OF AN ENCOUNTER GROUP ON THE SELF - ESTEEM
OF ADOLESCENTS

MISS NATTAYA WONGLEEKPHAI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-577-044-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของกลุ่มจิตสัมพันธ์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น

โดย

นางสาวนาตยา วงศ์หลักภัย

ภาควิชา

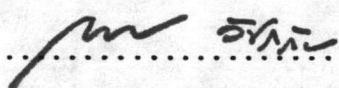
จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

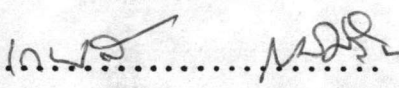
ดร.จัน แพร่

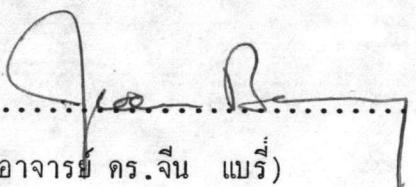

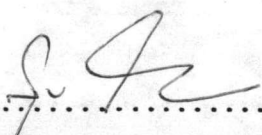
บัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

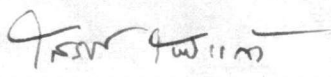
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จัน แพร่)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภาพรรณ โคตรจรัส)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสริษฐ์ โปธิแก้ว)

นภายา วงศ์เหล็กภัย : ผลของกลุ่มจิตสัมพันธ์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น
(EFFECTS OF AN ENCOUNTER GROUP ON THE SELF - ESTEEM OF ADOLESCENTS)
อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.จัน แบริ้, 70 หน้า. ISBN 974-577-044-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของกลุ่มจิตสัมพันธ์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น โดยมีสมมติฐานในการวิจัยว่า 1) นักศึกษาที่เข้าร่วมประสบการณ์กลุ่มจิตสัมพันธ์มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่เข้าร่วมประสบการณ์ทัศนศึกษา 2) นักศึกษาที่เข้าร่วมประสบการณ์กลุ่มจิตสัมพันธ์มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่อยู่ในสภาพแวดล้อมเดิมตามปกติ และ 3) นักศึกษาที่เข้าร่วมประสบการณ์ทัศนศึกษามีการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่อยู่ในสภาพแวดล้อมเดิมตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากวิทยาลัยพิษณุโลก ที่อาสาสมัครเข้าร่วมในการวิจัยจำนวน 37 คน ผู้วิจัยแยกรายชื่อผู้สมัครเป็นเพศชาย 15 คน เพศหญิง 22 คน แล้วสุ่มเข้ากลุ่มทดลอง (A) กลุ่มควบคุม (B) และกลุ่มควบคุม (C) แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกเพศชาย 5 คน เพศหญิง 5 คน กลุ่มทดลอง (A) เข้าร่วมประสบการณ์กลุ่มจิตสัมพันธ์เป็นเวลาต่อเนื่องกัน 3 วัน 3 คืน รวมเวลาที่ใช้ในการประชุมกลุ่ม 30 ชั่วโมง โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่ม กลุ่มควบคุม (B) เข้าร่วมประสบการณ์ทัศนศึกษาเป็นเวลา 3 วัน 3 คืน รวมเวลาที่ใช้ 30 ชั่วโมง โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัย 1 คนเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก ส่วนกลุ่มควบคุม (C) อยู่ในสภาพแวดล้อมเดิมตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งผู้วิจัยแปลและดัดแปลงมาจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของกูเปอร์สมิธฉบับผู้ใหญ่ (กูเปอร์สมิธ, 1984) การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยมีกลุ่มควบคุม (pretest posttest control group design) ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาที่เข้าร่วมประสบการณ์กลุ่มจิตสัมพันธ์มีการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกับนักศึกษาที่เข้าร่วมประสบการณ์ทัศนศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ 2) นักศึกษาที่เข้าร่วมประสบการณ์กลุ่มจิตสัมพันธ์มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่อยู่ในสภาพแวดล้อมเดิมตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ และ 3) นักศึกษาที่เข้าร่วมประสบการณ์ทัศนศึกษามีการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่อยู่ในสภาพแวดล้อมเดิมตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต นภายา วงศ์เหล็กภัย
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

NATTAYA WONGLEEKPHAI : EFFECTS OF AN ENCOUNTER GROUP ON THE
SELF-ESTEEM OF ADOLESCENTS. THESIS ADVISOR : DR. JEAN BARRY,
70 pp. ISBN 974-577-044-2

The purpose of this study was to study the effects of an encounter group on the self-esteem of adolescents. The hypothesis was that 1) the experimental group participating in an encounter group would show a higher self-esteem than the control group participating in a field trip experience; 2) the experimental group participating in an encounter group would show a higher self-esteem than the control group without treatment; 3) the control group participating in a field trip experience would show the same level of self-esteem as the control group without treatment. The sample included 29 volunteer students of Phitsanuloke College. The subjects were randomly assigned to an experimental group "A" a control group "B" and a control group "C". The experimental group "A" participated in an encounter group lasting 3 days for a total of 30 hours of encounter; the group leader was the researcher. The control group "B" participated in a field trip experience for 3 days for a total of 30 hours; the group leader was an assistant to the researcher. The control group "C" did not receive any treatment. The instrument used to measure self-esteem was the Coopersmith Self-Esteem Inventory, adult form (1984). The Pretest-Posttest-Control-Group design was used. The statistical method for data analysis was the One-Way-Analysis of Variance and Multiple Comparisons by Scheffe's method. Results indicate that the experimental group "A" did not show a higher self-esteem than the control group "B". The experimental group "A" did show a significant higher self-esteem than the control group "C". There were no significant difference between both control groups at the .05 level.

ภาควิชาจิตวิทยา.....
สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา.....
ปีการศึกษา2532.....

ลายมือชื่อนิสิต นตยา วงศ์เหล็กภัย
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงลงได้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.จิ้น แบริ่ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้สละเวลาในการตรวจ แก้ไข แนะนำ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสรัช โปธิแก้ว ที่ได้กำลังใจอยู่เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและจะระลึกถึงความกรุณาของท่านทั้งสองตลอดไป จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุภาพรณ โครตจรัส รองศาสตราจารย์ วัชรีย์ ทรัพย์มี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ทັນสนุทธ ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ จรุง นรินทร์พานิช นักศึกษาวิทยาลัยอินทราชัย ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพิษณุโลก ตลอดจนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมทั้งคุณชาญชัย บุรณะวุฒิขกุล ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล คุณมานะ สอนสารี ที่กรุณาสละเวลามาเป็นผู้ช่วยผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ชาวจิตวิทยา ผู้ใกล้ชิดทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณวรรณภา กงสุริยะนาวิน คุณสาระ สุขวราห์ คุณอุบล สาริตะกร คุณอรุณี บัวเร้งเทียนทอง ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณพี่ชาย พี่สาว อันเป็นที่รักทุกคน ที่ให้ความห่วงใย และกำลังใจ ตลอดจนให้การสนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ผู้ล่วงลับไปแล้ว ซึ่งเป็นผู้ให้แกชีวิตของผู้วิจัย

ตลอดมา

นาตยา วงศ์หลีกภัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายงานตารางประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	2
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มจิตสัมพันธ์	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	17
สมมติฐานในการวิจัย	17
ขอบเขตของการวิจัย	18
คำจำกัดความในการวิจัย	19
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	19
2. วิธีดำเนินการวิจัยและวิธีรวบรวมข้อมูล	20
กลุ่มตัวอย่าง	20
การออกแบบการวิจัย	20
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
ขั้นตอนในการแปลและตัดแปลงเครื่องมือ	22
ขั้นตอนในการวิจัย	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	ผลการวิจัย	33
4	การอภิปรายผลการวิจัย	39
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	44
	บรรณานุกรม	48
	ภาคผนวก	54
	ประวัติผู้เขียน	62

รายงานตารางประกอบ

๗

ตารางที่	หน้า
1. ค่าคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนและหลังการทดลอง และผลต่างของคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนและหลังการทดลองของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง (A) กลุ่มควบคุม (B) และกลุ่มควบคุม (C)	33
2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลอง ระหว่างนักศึกษาในกลุ่มทดลอง (A) กลุ่มควบคุม (B) และกลุ่มควบคุม (C)	34
3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลต่างของคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างนักศึกษาในกลุ่มทดลอง (A) กลุ่มควบคุม (B) และกลุ่มควบคุม (C)	35
4. ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิต ของผลต่างของคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนและหลังการทดลอง ของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง (A) กลุ่มควบคุม (B) และกลุ่มควบคุม (C)	36
5. การประมวลความคิดและความรู้สึกของสมาชิกกลุ่มจิตสัมพันธ์ต่อผู้นำกลุ่ม กิจกรรมกลุ่ม เวลาและสถานที่ ประโยชน์ที่ได้รับ ตลอดจนข้อเสนอแนะ ...	37